

Vergaderjaar 2023–2024

29 911

Bestrijding georganiseerde criminaliteit

Nr. 434

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 maart 2024

De georganiseerde misdaad kan en mag niet winnen. De effecten die deze ondermijnende criminaliteit heeft op onze samenleving en rechtstaat is groot. Alleen door de handen ineen te slaan krijgen we beter zicht in criminele fenomenen en kunnen we de onderliggende structuren verstoren. In mijn brief van 25 mei 2022 heb ik daarom aangekondigd het samenwerkingsverband tussen de politie, de Douane, de Belastingdienst, de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst, de Koninklijke Marechaussee en andere operationele onderdelen van het Ministerie van Defensie en het Openbaar Ministerie versneld operationeel te maken onder de naam «Nationale Samenwerking tegen Ondermijnende Criminaliteit» (NSOC).¹ Een noodzakelijke stap vanuit de overtuiging dat door (operationele) informatie met elkaar uit te wisselen, datagerichte en slimme interventies effectief kunnen bijdragen aan de aanpak van de georganiseerde misdaad.

Bij het Multidisciplinair Interventieteam (MIT) werd er te veel gesproken over structuren, governance, verdeling van fte en financiële middelen. NSOC richt zich daarentegen concreet op het ontvlechten van de (financiële) verwevenheid van onder- en bovenwereld door met gerichte interventies (door de moederorganisaties) te belemmeren dat de maatschappelijke infrastructuur wordt misbruikt voor criminele doeleinden. In de afgelopen periode is het samenwerkingsverband geëvalueerd waarbij de uitvoering van het actieplan en het potentieel van NSOC in beeld is gebracht. Uit het evaluatierapport blijkt dat er belangrijke stappen zijn gezet in de multidisciplinaire samenwerking tussen de zes partners. Door het bijeenbrengen van informatie komen verschillende beelden van de samenwerkende partners samen en worden (nieuwe) criminele fenomenen gesignaleerd waar de individuele partners niet zelfstandig op kunnen doorpakken.

Dat deze multidisciplinaire samenwerking van meerwaarde kan zijn voor de aanpak van de georganiseerde misdaad blijkt ook uit de eerste

¹ Tweede Kamer, Vergaderjaar 2021–2022, 29 911, nr. 350.

concrete resultaten. Zo komt uit het evaluatierapport naar voren dat de samenwerking tot nieuwe inzichten heeft geleid op het gebied van illegale handel en transport in vuurwapens.

Daarnaast zijn er datagerichte en slimme interventies ontwikkeld waarmee effectiever op vracht kan worden gecontroleerd op logistieke knooppunten. Ook hebben de partners gecoördineerd uitvoering gegeven aan de door NSOC-ontwikkelde interventiestrategie, met als resultaat dat er voor circa 3 miljoen euro aan goud in beslag is genomen. Uit de evaluatie blijkt dan ook dat NSOC zowel op nationaal als internationaal niveau een relevante complementaire rol kan vervullen als het gaat om de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.

Een belangrijk aandachtspunt in de multidisciplinaire samenwerking is het effectief en efficiënt kunnen delen van gegevens. Momenteel wisselen de partners deze uit op basis van bestaande wet- en regelgeving. Dit is in de praktijk complex en kan nog verder worden geoptimaliseerd. Daar waar dit niet afdoende of niet goed mogelijk blijkt, zullen voor een optimaal rendement van deze multidisciplinaire samenwerking de mogelijkheden voor een nadere wettelijke basis worden bezien, mogelijk via de Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden (WGS).

Het rapport benoemt ook dat NSOC duidelijk(er) moet worden gepositioneerd ten opzichte van andere organisaties en samenwerkingsverbanden, zoals de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIECs). De focus van NSOC is gericht op landelijke uitingsvormen van criminele fenomenen, terwijl de RIECs zich richten op regionale samenwerking. Daarbij is het van belang dat de ambities elkaar maximaal versterken, zodat in samenhang tot een sluitende aanpak van georganiseerde criminaliteit wordt gekomen. De wijze waarop NSOC en het RIEC-LIEC bestel, maar ook de andere betrokken organisaties binnen het algehele bestel van de ondermijningsaanpak, op elkaar zijn aangesloten is cruciaal voor een steeds meer gerichte koers en bundeling van krachten.

Multidisciplinaire samenwerking wordt door de samenwerkende partners gezien als de weg vooruit in de ondermijningsaanpak. De voorliggende evaluatie maakt duidelijk dat er nog de nodige ontwikkelstappen vereist zijn. Duidelijk is dat de eerste resultaten zichtbaar zijn en NSOC het beoogde potentieel heeft in de integrale bestrijding van de georganiseerde criminaliteit. Het samenwerkingsverband zal daarom voort worden gezet, tenminste voor een duur van twee jaar. De verdere ontwikkeling hiervan zal worden gemonitord en de leerpunten die in het evaluatierapport zijn weergegeven worden hierin meegenomen. Ik zal u in de halfjaarlijkse brieven over de bestrijding van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit blijven informeren over de voortgang en resultaten van NSOC en de ontwikkeling van het bestel als geheel.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius